Trung Bắc Tân Văn

中北新聞

MỖI NGÀY RA MỘT SỐ

HANOI

	Trung-kỳ và Trung-lào	Nam-kỳ và Cao-mên	Bắc-kỳ và Trung-kỳ	Đại-Pháp và các thuộc-địa Pháp	Ngoại-quốc
Một năm.	6 $ 80	6 $ 80	6 $ 30	6 $ 30	6 $ 60	12 $ 00
Các làng và	»	5. 00	5. 00	5. 00	5. 00	»
Các công-sở	»	5. 00	5. 00	5. 00	5. 00	»
Sáu tháng.	3. 90	3. 90	3. 25	3. 25	3. 25	6. 00
Ba tháng.	1. 80	1. 75	1. 60	1. 60	1. 65	3. 00
Một tháng.	0. 50	0. 60	0. 55	0. 55	0. 60	1. 00

Les abonnements partent du 1er et du 16 de chaque mois

Toutes les lettres destinées à la rédaction doivent être adressées au directeur
61-65, Rue du Coton, Hanoi

Fondateur : P. H. SCHNEIDER
Directeur : NGUYỄN-VĂN-VINH
Rédacteur en chef : PHẠM-HUY-LỤC
Administrateur gérant : NGUYỄN VĂN-LUẬN

Adresse télégraphique :
TRUNG-BẮC-TÂN-VĂN HANOI
TÉLÉPHONE N° 180

DEPOT LEGAL INDO-CHINE 1166

ANNONCES

Décomptées à raison de 3 lignes au centimètre de hauteur, sur 0m065 de large.

4e page
Une seule insertion. . . . 0$30 le c/m.
Par contrat annuel
Par centimètre et par insertion. . . . . . 0$15 le c/m.

Réclame dans le 1er page. . . . 2$ la ligne
Annonces judiciaires et légales. 1$50 le c/m
On traite à forfait pour les contrats importants.

Những nơi danh-thắng cũng là kho vô-tận của một nước

(Tiếp theo)

Kỳ ngạc thay! là hang Thuyên-lườn, ai mới bước chân vào hang mà nhác trông qua hình dạng cái hang này thì cũng phải lấy làm ngạc nhiên mà lại hơi có ý kinh-ngạc. Trên trần hang thì phần nhiều toàn là những chỗ lồm vào như vết người tay cái ông Khổng-Lồ ấn vào đấy. Ở nền dưới thì mấp-mô chỗ cao, chỗ thấp, mấp mô chỗ sáng chỗ tối, chỗ thì chơm chởm như dao gươm, dáo mác, chỗ thì sâu hõm như vực giếng, hang hầm. Lại lắm chỗ như pho tượng, cây tháp, thân cột ở dưới mọc lên. Lại nhiều nơi như áng mây, tấm áo, chùm khế ở trên dủ xuống. Lạ thay là có nơi như tấm phản kê mà không có mẹ. Khéo thay là có hòn đá hệt hình con rùa có đầu, có đuôi, có mai, có chân mà không phải người đục nên. Cái hang này càng vào càng rộng, càng nhìn càng hay, kỳ kỳ, quái quái mỗi chỗ một hình riêng, có lắm chỗ lồng chồng, ngổn ngang, hòn đá nọ để lên hòn đá kia tự bổ như mới ở trên rơi xuống mà không khéo còn có hòn rơi theo xuống nữa. Trông thấy những đống đá này cũng có ý kinh ngạc chỉ sợ lại vào phải cạm thôi.

Kể hang Hương-tích sánh với hang này thì hang này mười phần, chưa chắc hang Hương-tích đã được một. Con hang Thỏ-tích ở vào địa-phận phủ Nho-quan thuộc tỉnh Ninh-bình thì hang ấy cũng đẹp, có mấy con rồng, thợ giới chạm tuyệt khéo, nhưng vào hang ấy nguy quá sắp vào tất phải nhớ đến câu « Công liều nhân mất đưa chân ». Mà thật thế, cái cửa hang nay hẹp lắm, muốn vào tất phải tuổi hai chân vào trước rồi mới đưa mình vào sau. Trước khi vào phải để một người thổ dân biết đường vào trước, rồi đến khi mình đưa chân vào thì người ta nắm chân đặt vào hòn đá nào cứ phải theo như thế, kẻ cho đến lúc đưa mình vào được người ta cầm lấy tay bảo vịn vào đâu cũng cứ đấy mà vịn, từ chỉ thành động không được tự tiện, vì chỗ cửa hang trơn như mỡ, nhỡ một tí tuột xuống dưới thì vực xương. Cứ như thế thì hang Thỏ-tích cũng không tài nào bằng hang Thuyên-lườn này được.

Hang này còn nhiều tên lắm. Có người gọi là hang cửa Dừa vì nghe ở gần sau đấy có nhiều dừa dại mọc ùm tùm. Lại có người gọi là hang con Giơi vì ở trong có hình con giơi, trông rõ có đầu có cánh tử tế. Họ nói rằng tục truyền ông Phạm-ngũ-Lão xưa đánh giặc Tàu ở đây có hay vào chơi hang này, họ lại chứng rằng vào thời ông có câu: « Hang Giơi là nơi ông đi về » là bởi thế. Điều ấy cũng không lấy gì làm chắc, nhưng chắc rằng khi xưa đức Trần-hưng-Đạo có đánh giặc Nguyên ở vùng ấy thì chư tướng không khỏi ra chơi đây được nào. Lại thấy nói rằng ở Quảng-yên làng Thạch trúy hiện còn đền thờ đức-ông Cửu-Suốt là con gái cả đức Trần-hưng-đạo, khi xưa cha ra trấn đây thì biết rằng nước non ấy tướng tá của ngài thuở trước cũng có đi về.

Lại kỳ-diệu thay là hang Đầu-gỗ! Hang này quả có kỳ diệu thật. Mới vào đến cửa hang đã trông thấy cái khéo cái lạ hình thể tuy không được đột ngột hùng hồn như hang Thuyên lườn nhưng về đẹp êm đềm và mầu đá sặc sỡ thì trông có phần ngoạn mục hơn. Đứng cửa hang trông vào thì như trông vào bức phòng kiệt tác của người tiên mà vào đến trong đời thuốc xanh đỏ lên xem thì trông những như bạc như vàng, lại lắm chỗ lóng lánh như kim cương, ngọc thạch. Rêu ngũ sắc chung quanh học vách. Nước *gương* trong rỏc rách dưới sườn hang. Như mấy treo, như đá bết bao hàng. Đỏ sành tím, bạc vàng chi thiếu về. Hàng cột đá khéo ai khéo xẻ. Tượng tam đa ai vẽ nên tranh. Bệt bao là kỳ vật quái hình. Mỗi cảnh mỗi hứu tình khôn xiết kể. Qua lại đây thì nhàn bao kể. Tả nên thơ hỏ để ai hay. Hình dung khó được cảnh này.

Mà thật thế, cái cảnh này không tài nào hình dung cho hết được, chỉ đến xem tận nơi thì không biết hết được cái khéo, cái đẹp, cái lạ của Hóa công bầy ra. Người Âu-Mỹ nghe nói danh thắng cũng phải đến ngoạn thường tận nơi, đường sá xa xôi, tiền nong tốn kém nào có quản.

Cảnh nước nhà mà người Âu-Mỹ ở bao xa còn đến, huống chi người mình ru? Cho nên cảnh ấy người này đã là có quan-hệ với nhau thì trừ phi cùng vô sở xuất, không bỏn đâu được đồng tiền lâm-thần hành lý mà đến ngoạn thường ở đây thì thôi, chứ còn có động tiến gọi là đồng tiền chi về sự thơi thì không chơi đâu bằng chơi sơn thủy ở vũng Hạ long vậy.

Song chỉ phiền có một nỗi là đường ra chơi vũng Hạ long chưa được phương tiện, nên còn ít người đi. Đã lắm người ra gần đến nơi rồi lại phải lộn lại. Vì rằng đi tàu tây cho khỏi hiểm trở thì tốn tiền, nếu không đi nhau được nhiều người thuê riêng hẳn một chiếc tàu thì cứ đợi những dịp có vài ba ngày nghỉ mà đi cùng với những người Tây thì một người những tiền tàu cũng tốn mất 25 đồng rồi. Mà rủ nhau nhiều người để thuê riêng hẳn một chiếc tàu cũng có lắm điều phiền nhiễu vì trong đám chạ người thì tìm đâu được những người vừa ý với mình cả, và mỗi lúc ai là người đứng làm nhận lấy sự thuê tàu. Cho nên muốn chơi được tự do mà lúc nào cũng chơi được thì tất phải một bọn chơi riêng một chiếc thuyền thì sự chơi mới có về tao-nhã. Lại biểm vì muốn chơi thuyền thì tất nhiên lâm thế nào trước hết cũng phải ở Haiphòng ra Hongay. Nhưng ra đến Hongay mà gặp lúc êm gió lặng sóng thì chớ, nhỡ ra gặp phải khi mưa gió thì có lẽ đợi mãi ở Hongay hay sao. Mà nào Hongay có phải là nơi mình có thể trú chân lâu được đâu. Đất nước là đất nước của một công ty khai mỏ than. Đường sá hẹp hòi, những bụi than mù mịt sinh đủ tồn. Cho nên ra đến Hongay hay ở Hongay ra vũng Hạ long mà gặp phải khi không được êm trời thì không mấy người còn ở lưu lại, phần nhiều là quay về cả mà đành bỏ cuộc chơi ở Hạ long.

(Còn nữa). THUY-THIÊN

Âu-châu điện-tín

VÔ-TUYẾN-ĐIỆN

Sainte Assise ngày 31 Mai 1923

Ông d'Annunzio ở tại Paris

Ông d'Annunzio ở trên tàu bay vượt qua núi Alpes, đi đến Paris. Có những tàu bay của Pháp đi hộ vệ.

Cướp mất đồ nữ-trang đáng giá một triệu rưỡi

Ở thành Milan (nước Ý) có một người con gái bị một người đánh cướp mất đồ nữ trang đáng giá một triệu rưỡi và đi đồ trốn mất.

Nước Đức thu quân làm gì?

Ở Clefeld có thu đến nói rằng nước Đức có thu nhiều quân tại Munster, cũng ở gần đây. Nghe đâu nhiều liên-đoàn đã tới Hamm

Bordeaux, ngày 1er Juin 1923

Quan Giám-quốc tại Alsace

Ngày hôm thứ năm tại Strasbourg để làm lễ khánh thành kỷ-niệm đại Pasteur dựng ở trước cửa Cao đẳng-học-đường. Có hai trăm đại-biểu của tất cả các nước đến dự lễ. Chỉ có nước Đức và nước Nga là không có đại-biểu mà thôi.

Ông giám-đốc nha Học-chính Strasbourg và ông hội-trưởng hội Hàn-lâm Lách-tri đi-a-thuyết xong, thì đến ông đại-biểu nước Bỉ là giáo-sư Bordet, chủ nhiệm viện Pasteur ở Brabant, cũng đọc 1 bài văn.

Sau quan Giám-quốc thuật lại sự nghiệp của bác-sĩ Pasteur và ngài cường minh các công việc của bác-sĩ sáng kiến lợi về đường y-học và về đường giải phẫu những thể nào, hai khoa-học ấy nhờ về các việc của bác-sĩ sáng kiến ra mà cứu vớt được hàng bao nhiêu triệu nhân-mạng. Ngài lại chỉnh minh rằng lòng ái-quốc và cái khoa học đối với bác-sĩ bao giờ cũng có quan hệ mật-thiết với nhau

Sau có đặt tiệc tại phòng đặt các cuộc hội họ. Có 1200 vị dự tiệc. Buổi chiều các quan cường và các đại-biểu ngoại-quốc đến xem các hội Alsace, các người của chỉnh bình Alsace và các đại-biểu các xã đến. Có các viên xã trưởng đeo bảng tam-tài đến đi.

Trong khi làm lễ kỷ-niệm thành viện bảo-tàng Pasteur, quan Poincaré có đọc diễn-văn. Sau có đi thăm cuộc đấu-xảo Vệ-sinh.

Việc nhà thực-nghiệp ngân-hàng

Trong phiên tòa Lục nhất về việc nhà Thực-nghiệp ngân-hàng, sau khi đọc các tội của các nhà bị kháng-cáo thì ông nguyên lão nghị viện André Berthelot có trần-khuyết mọi lẽ về những việc của tòa trách-vấn mình

Cuộc hay qua Đại-tây-dương

Hội Đại-pháp Bắc-đảo-nha có đặt hội-đồng tại Cao đẳng học-đường Sorbonne để nghênh tiếp thiếu-tá Cagrel, và thủy nguyên-soái Conneau. Hai ông ấy có thuật lại việc hai ông vượt Đại-tây-dương bằng tàu bay. Hội-đồng ấy do quan Berthon chủ tọa.

Việc nước Đức

Viên thủ-tướng Cuno có đệ trình nội-sống Nguội giao của chánh-phủ Đức bản tờ trình về bức thư của nước Đức sẽ gửi cho Đồng-minh nay mai, cùng là những khoản bảo chứng của nước Đức mong thuận.

Trong hạt sông Ruur, hầu hết thợ thuyền đã trở lại làm việc. Thợ mỏ đã được tăng công. Việc đình công chỉ còn ở Recklinghausen là kịch liệt mà thôi.

Cuộc hội nghị giảng Đông-Âu

Hội-đồng kinh-tế do M. Montagna đại-biểu nước Ý chủ-tọa, đã xét lại các khoản nói về việc dịch các sách ngoại quốc, và cái kỳ hạn bảo giao-ước thương mại với nước Thổ định là 5 năm. Các kỳ họp các bản giao ước thương mại với các nước không có chân trong hội-đồng còn để lại chưa bàn vội.

Báo *Le Temps* có nói: Sau khi Ismet pacha và viên đại-biểu nước Ý thương nghị riêng với nhau, thì phái-bộ nước Thổ đã thỏi không yên cầu một khoản về đảo Castello-Rizo của nước Ý nữa.

Báo ấy lại nói rằng chánh-phủ nước Thổ đã ưng cho phép nhà ngân hàng Attiéos, lại mở cửa ở Constantinople, song mọi việc bảo bán phải giao về quyền nước Thổ kiểm duyệt.

Tin Trung-hoa

Ngày 24 Mai 1923

Tin Phụng-thiên

Ngô-bội-Phu và Trương-thiệu Tăng tuyên-ngôn rằng nếu Phụng thiên không động binh trước thì Trực-lệ quyết không động binh. Trương-tác-Lâm điện cho Trương-thiệu-Tăng nói Trực-lệ vốn đã tăng binh ở Nhiệt-cảnh từ trước Trương-thiệu Tăng xem điện văn, ngỡ ngàng người ra, không biết nói thế nào.

Khuynh đảo nội-các

Cao-lăng Uất cũng không chịu nhận cái tiếng khuynh-đảo nội-các, từ đó cái phong-trào đảo-các mới dần dần bình-tĩnh.

Tin Lưu-ân Nguyên

Lưu-ân Nguyên đem hết gia quyến sang Triều-tiên, quân cảnh đuổi theo giữ lại các đồ lễ-nhuyễn, sau Trương-thọ-Đan phái đem nhiệm nhận phái 3 kỳ lương, bấy giờ mới thôi.

Tài-chính tổng-trưởng

Lễ phú phương-diện và Chúng-nghị-viện đối với việc Trương-anh-Hoa làm tài chính tổng-trưởng phần nhiều không tán-thành.

Tin Phó-khải

Có tin rằng quân giặc ở Lịch thành có kéo cờ Kiến quốc tự-trị quân.

Tin Quảng đông

Có tin rằng Hoàng đại-vĩ đã liên-hợp với Trần quýnh Minh định quấy rối Quảng-đông.

Tin Huệ-châu

Bọn Dập Cử, Dương-khôn-Như đã cùng nhau hội-nghị ở Huệ-châu quyết định khôi-phục chức tổng-tư-lệnh.

Người Mỹ đối với Trung-hoa

Nhân việc kiếp-án vừa rồi, người Mỹ rất lấy làm tức-giận, bảo rằng: trong mấy năm nay nước Mỹ vẫn hết lòng giúp đỡ Trung-hoa, ngày nay xảy ra việc này, thật khiến cho người Mỹ phải chán-ngán. Lục-quân-bộ nước Mỹ đã phái quân đến Trung-hoa

Đảo-các phái

Đảo-các-phái nhân việc kiếp án ở Tân-phố, tiến-hành càng gấp.

Nhảy đầm luôn 3 ngày 18 giờ 3 phút

Cái bệnh điên nhảy đầm ở Hoa-kỳ một ngày một thấy kịch-liệt thêm. Độ cuối tháng Avril mới đây, có một cô con gái ở Cleveland (Ohio) là miss June Corry nhảy luôn được 3 ngày 18 giờ 3 phút.

Lại có tin rằng ông chủ-nhiệm một nhà nhảy đầm ở thành New-York định nay mai tổ chức một cuộc nhảy đầm, thi xem ai nhảy được lâu nhất, mà ai muốn dự thì cũng cho.

Ông ta có nói: Nếu sở cảnh-sát ngăn cấm không cho thực-hành việc ấy, thì tôi sẽ thuê một chiếc tàu đặt cuộc thi ở trên mặt bể, ngoài cái hải-phận của nước Hoa-kỳ.

Sự giáo-dục cao-đẳng của đàn bà con gái bên nước Mỹ

Nước Mỹ về sau mươi năm trước chưa có trường đại-học dạy đàn-bà con gái; khi đó tuy có mấy trường con gái gọi tên là đại-học, nhưng trình-độ giáo-dục cũng không lấy gì làm cao hơn trung-học cho lắm; những trường học như thế ở về mấy chân phía nam nước Mỹ bây giờ kể còn. Trước cái trường đại-học con gái thứ nhất ở nước Mỹ là trường đại-học Vassar mới thành-lập từ năm 1861. Từ cái trường đại-học Ly thành-lập, ở các châu phía đông liền xuất-hiện ba bốn cái trường đại học con gái. Đến bây giờ cái trường ấy nội-dung đã rất là hoàn-thiện; đầy xin lược kể mấy cái đặc-điểm về sự giáo-dục trong các trường ấy như sau này:

Cái đặc-điểm thứ nhất là khảo-trình trong trường hoàn-bị và các thầy giáo dạy trong trường toàn người giỏi cả. Có nhiều người thầy giáo ở trong các trường ấy hoặc là thầy giáo đàn-ông, hoặc là thầy giáo đàn bà đều vào những bậc đại-học-viện toàn quốc trứ danh cả; những người ấy đối với chuyên môn học-vấn của mình đều đã nghiên cứu được rất tinh thâm, mà có cái hứng thú đặc-biệt, thường dễ truyền nhiễm cho học-trò cái hứng thú đặc-biệt ấy mà giúp cho cái công-phu nghiên cứu về sự học rất nhiều. Có một người nữ-học-sinh ở trường đại-học Vassar thành chuyện với người ta nói: « Tôi sinh bình lấy học lịch sử là rất chán, rất sợ, lúc vào trường, lệ trong trường phạm học trò mới đều phải học lịch sử một năm, tôi biết tránh không khỏi, cũng đành chịu cái khổ một năm với lịch sử vậy: không ngờ từ lúc tôi theo một cô giáo dạy trong trường là một nhà lịch-sử học có tiếng học lịch-sử lí làm thú vị-nhiều tôi đối với khoa học lý thấy có hứng thú hơn trước, không thấy nó nhàm, tôi thích khoa học lý đến nỗi trở nên là một khoa học chuyên tu của tôi ». Cái thế thì biết cái hứng-thú học-vấn truyền nhiễm mạnh là nhường nào! Còn khảo trình trong trường thì thật là hoàn bị; trong trường chia làm hơn ba mươi khoa học, mỗi khoa lại có tới hai ba mươi thứ học-khoa. Đa có nhiều người học trò nói: Học ở những trường lấy bằng tốt nghiệp rồi thì lúc lựa lấy khoa học chuyên tu, vì khoa học quá nhiều, nghĩ cái gì cũng hàm mà bỏ cái gì cũng tiếc vậy.

Cái đặc-điểm thứ hai là học trò trong trường đều chú trọng về thể-dục. Đàn-bà nước Mỹ vốn trọng thể-dục mà đến những nữ học-sinh ở trường đại-học thì lại càng lấy thể-dục làm trọng hơn; trong một tiền lệ, học trò đều có kỳ-khảo nhất định về thể-thao, thiếu những công khóa ấy thì là không cấp cách, không được bằng tốt-nghiệp; tự năm 1920 lại định lệ phàm những học trò không biết bơi là không được tốt-nghiệp; mỗi năm vào đầu mùa hè, trong trường có mở cái hội vận-động, thành-tích cũng chẳng kém gì ở các trường học con trai vậy.

Cái đặc-điểm thứ ba là học trò trong trường đều có cái kinh-nghiệm làm việc xã-hội. Trong trường có lập một hội học-sinh tự-trị; hội-trưởng hội do toàn sổ học-trò trong trường công cử một người ở trong học cấp năm thứ tư lên lắm; trong tức tuyển cử cũng vận-động náo-nhiệt lắm, nhưng không có những chuyện khuynh-loát đêm pha như các cuộc tuyển-cử khác; cái công việc tự trị hội ở trong nhà trường rất là phồn-kịch, ngoài cái công-khóa nhà trường thì đều thuộc về phạm-vi tự-trị cả, hiệu-trưởng cũng các viên giám-thị không hề can-thiệp tới. Trừ cái hội học-sinh tự-trị là cái hội quan trọng hơn cả, lại còn có những hội thể-dục, hội tôn giáo, hội ẩm-kịch, hội âm-kịch, hội biện-luận v. v. đều là sự luyện tập cái tư-cách đoàn-thể cho các học-sinh cả; bởi vậy những học-sinh ở trong trường ra, nhất thiết công việc trong xã-hội, việc gì cũng có thể đảm đang nổi. Coi một chuyện sau này, đủ biết cái năng lực tự-trị trong đoàn thể học-sinh giỏi biết là chừng nào! Có một cái hội học-sinh tự-trị trong một trường nữ đại-học kia có lập cái lệ hễ hôn thao nghĩa là thao luyện về sự cứu nhỏ, thường bất kỳ lúc nào, đương giữa đêm khuya, đột nhiên nổi lên: phát hỏa, tất cả học trò trong trường phải lập tức chạy đến giảng-đường nghe người hỏa-trưởng điểm-danh; hễ khi nào đó ít ra mười tháng cũng có làm một lần. Có một hôm đương ăn cơm tối, nghe có kèn phát hỏa, tất cả học-trò trong trường cũng lật đật như một khi lệ lựu cho người hỏa trưởng điểm danh, lần nào tỷ lần phát hỏa thời; tức thì hỏa-trưởng hạ lệnh người nào việc nấy, toán đi lấy vòi rồng, toán đi chuyển-vận đồ đạc, toán đi canh giữ các cửa trường, toán đi phát nhạc điện-báo, toán đi xếp đặt nơi nghỉ cho những người có phòng bị cháy, toán đi điều-tra những sự thương, vừa tới một giờ sáng thì các việc bố-trí yên ổn hết, sáng ra lại mở lớp học như thường. Một cái đoàn-thể học trò, lại là học-trò, con gái mà có cái năng-lực tự-trị như thế, chẳng là đáng lạ lắm dư?

Vì sự giáo-dục trong các trường nữ đại học bên nước Mỹ có những cái đặc-điểm như thế nên cái kết-quả sự giáo dục tạo-thành những người thâm-thúy về cái học-thuật chuyên-môn và những người sáng-tạo công việc trong xã-hội. Ở bên nước Mỹ hiện thời có nhiều những tay nữ bác sĩ lấy học-vấn giáo-thụ làm sinh-nhai, suốt đời giữ cái chế-nghiệp độc thân, chỉ lấy sách vở trước thuật làm cái bạn gian iêu với mình, lấy học-trò cao-đẳng làm con cái yên qui của mình, đó đều là những người rất thâm-thúy về các học-thuật chuyên-môn cả. Lại có những người chung thân theo đuổi một cái sự-nghiệp xã-hội, nhất là về cái sự-nghiệp bảo trợ cho phụ-nữ và nhi-đồng, vì cái sự-nghiệp khác, đàn ông còn có thể đảm-đang nổi, đến cái sự-nghiệp này thì chỉ có cái tư-cách người đàn bà là thích hợp hơn. Những cái đoàn thể từ-thiện ở bên nước Mỹ như sở dục-anh, sở chức-nghiệp giáo-dục cho đàn bà, sở thu-dưỡng cho các người tàn tật v. v. phần nhiều do đàn bà đứng chủ trương, đó đều là những người rất siêng năng công việc trong xã-hội cả. Hai hạng người ấy toàn đảo-ngũ ở trong trường đại-học mà ra nhiều. Sự cao-đẳng giáo-dục của đàn bà con gái bên nước Mỹ thật đã có tiến-bộ lắm vậy.

X.

TRUNG BẮC TÂN VĂN

Cái nạn giặc châu-chấu ở nước Phi-luật-tân

Một cái bí-quyết sống lâu cũng là

Cuộc diễn thuyết về Hòa-điệm-sơn ở nước ta. — Đến tối thứ ba 3 Juin hồi 9 giờ tại phòng Hội đồng tòa

Việc này xảy ra tại nhà Học-chính Đông-pháp (Direction de l'Instruction Publique) ở đường Rollandes, người

Con nuôi nếu nước. — Các viên-chức có tên sau này cứ làm hội-viên hội-đồng các tỉnh trông nom về việc

Trinh, quản đạo Đỗ-văn-Chạm, trí chân.

Hanoi, — MM. Tissot quan Thống-

Do Võ Phi Hùng cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường. (Từ microfilms của Đại học Cornell)

ở nước Phi-luật-tân

Các miền sơn-cước nước Phi-luật-tân bị tổn hại rất nhiều vì cái giặc châu-chấu. Phòng thương-mại bản-quốc có nhận được giấy các nơi gởi đến nói rằng không khéo nay mai bị đói kém mất. Các tỉnh về miền trung-du, mùa màng rất tổn hại nhân-dân nhiều nơi đã thiếu cái ăn. Sáu tháng giời nay nhân-dân hết sức tảo trừ cái hại ấy nhưng xem chừng không thấy công-hiệu chút nào. Các tỉnh có xin quan thượng-thư bộ Canh-nông cấp cho một số tiền là 10.500 đồng để trừ hại. Ông giáo-sư Hernandez, là chủ-nhiệm phòng Canh-nông bàn rằng nên cử một nhà phi-hành-gia cưỡi máy bay và ném quả nổ có thuốc độc xuống những nơi không có người ở. Quả nổ ấy trung-úy Walton đã thí-nghiệm được hiệu nghiệm lắm.

Nghe đâu xưa nay ở Anh và Mỹ vẫn dùng cách ấy để phá giặc châu-chấu.

Giới thiệu sách mới

ĐẠI-PHÁP SỬ LƯỢC

Soạn-giả : NGHIÊM-XUÂN-HIỆP

In tại : Thực nghiệp ấn - quán

Bản-quán có tiếp được quyển Đại-pháp sử-lược của ông Nghiêm-xuân-Hiệp mới xuất bản. Sách khổ nhỏ, giấy tốt, hơn một trăm trang, trông cũng sạch-sẽ.

Sự học ở nước ta sở-dĩ chưa được phổ-thông, một phần lớn là bởi cái sối của hiếm sách vở. Thực thế, cứ như hiện tình ngày nay, thì những người không biết chữ Hán, chữ Pháp, muốn thu thập lấy ít nhiều tri thức thông thường, thực không lấy sách đâu mà học được. Như vậy thì ở nước ta ngày nay còn việc gì khẩn thiết bằng việc dịch sách, làm sách nữa. Nhất là những sách giáo khoa như quyển Đại-pháp sử-lược này lại càng nên dịch, nên làm lắm. Và nước Nam ta ngày nay ở dưới quyền bảo-hộ của nước Pháp, được nhờ nước Pháp đem lòng quảng-đại mà dìu dắt lên con đường tiến-bộ văn-minh, cái lịch-sử của nước Nam có nhiều đoạn quan-hệ mật-thiết với lịch-sử nước Pháp, người Nam mình há lại không nên biết rõ Pháp-sử lắm ru ! Mình càng biết lịch-sử vẻ-vang của nước Pháp, mình càng biết cảm-phục qui mến nước Pháp, mà có noi những cái gương tốt của nước Pháp, cho một mai trở nên xứng đáng với cái tên Đông Pháp ở cõi Viễn-đông này, thế thì việc học sử nước Pháp há chẳng phải là một việc cần lắm ru. Ông Nghiêm-xuân-Hiệp xuất bản quyển Đại-pháp sử-lược này, cái chủ-ý thực đáng khen lắm vậy. Chỉ hiềm một nỗi rằng ông phỏng dịch ở một quyển sách nào xem chừng đã quá cũ, ngày nay các trường học bên Pháp cũng ít dùng, mà tiếng Nam trong sách ông viết hơi sơ-sài, lắm chỗ còn chưa được rõ-ràng êm-ả ; giả-danh những danh-từ ông dịch một cách bạo quá. Như ông dịch chữ Bastille là Bài-sơ-ti-dờ, Versailles là Ve-rơ say-dờ, Bonaparte là Bô-na-pá rờ-tờ, Philippe le Bel là Phi-líp-pờ lơ Ben-lờ, Guillaume là Ghi-dôm-mờ v. v. có lẽ không gọi là đúng được. Nhưng thôi, mới đây quý-đồng nghiệp « Thực-nghiệp dân-báo » giới-thiệu sách ấy có nói : «.... Xin đừng ghen ghét dèm pha...» vậy bản-quán cũng xin chia mối cảm-tình với quí đồng-nghiệp, mà chiếu lệ giới-thiệu mấy lời, chớ cũng chẳng muốn bình-phẩm kỹ-càng làm chi, kẻo...

N. T. C.

sống lâu cũng lạ

Người đàn-bà nhiều tuổi nhất nước Anh là Mme Yane Lister đã tạ thế trong tháng Avril mới rồi. Bà sinh ngày 30 Février 1816, năm nay bà vừa được 107 tuổi.

Ngày kỷ niệm bách chu-niên sinh nhật của bà mới rồi, trong khi bà đặt tiệc trà khoản đãi thân bằng cố hữu, bà có nói « Bà sở dĩ sống lâu được như thế, là chỉ vì bà thích thứ gì, thì bà ăn thứ ấy, chứ không có ngại chi cả. » Nếu quả vậy thì cái bí-quyết sống lâu của bà cũng lạ thật.

Tin sau cùng

VÔ-TUYẾN-ĐIỆN

Cavite ngày 31 Mai 1923

Ngã tàu bay

Tin Paris. — Viên nguyên đại-úy Dellin, là một nhà phi hành gia Pháp đã lập được nhiều công trạng trong cuộc đại-chiến, mới đây bay thử một cái máy mới bị ngã chết.

Cái nạn giặc châu chấu

Tin Manille. Mùa năm nay trong ba phần giả : châu chấu làm hại mất hai. Có lẽ sẽ dùng tàu bay nhà binh để ném thuốc độc xuống các nơi có châu chấu.

VIỆC HANOI

Giá bạc. — Kể từ ngày 2 Juin 1923, giá bạc ở kho Nhà nước định là 7 $ 95

Thị-giá quốc-trái. — *Ngày 2 Juin 1923* : 3 %. 57 80. — 4 %. 1916 61,42 — 5 %. 1915-1916 74 85 — 5 %. 1920 88.95.

Tin tàu. — Tàu *Orénoques* khởi-hành ở Saigon đi Trung kỳ và Bắc-kỳ ngày 3 Juin 1923 hồi 6 giờ sáng.

Tàu *Amiral Latouche Tréville* khởi hành ở Saigon đi Tourane và Haiphong ngày 5 Juin 1923

Cuộc Công-thải Đông-pháp. — Cái trái-phiếu trúng số một vạn đồng trong cuộc rút số công-thải ngày hôm qua nghe đâu là một số bán tại Nam kỳ. Nay mai thế nào ta sẽ biết.

Đường Tuyên-quang đi Hà-giang. — Trong mùa mưa này đường Tuyên quang đi Hà-giang về phía Bắc-mục trở lên thì không đi ô tô được (cách Tuyên-quang 45 kilomètres trở lên).

Việc đắm tàu « Nguyễn-Trãi » của công ti Bạch-thái. — Quan Thống-sứ vừa tiếp được điện-tín của quan Công-sứ Thanh-hóa ngày 31 Mai báo rằng có năm người bị nạn ở tàu *Nguyễn Trãi* đi một cái thuyền con, cách phía bắc cửa-sông Sông-mã vài hải lí thì đã cứu đưa về Thanh-hóa được vô sự. Năm người ấy tên là Ng.-Qui ở Hà-tĩnh, Ng.-Hai ở Hà-tĩnh, Võ-Bá ở Kiến-an, Võ-Nghĩa ở Nghệ-an, Trần-v Đạo ở Nam-định. Xem như vậy thì còn 7 người nữa chưa biết tin tức ra làm sao

Muốn bán một cái nhà số 71, phố Mã-mây

Hỏi ở đây. 3595

sơn ở nước ta. — Đến tối thứ ba 3 Juin hồi 9 giờ tại phòng Hội đồng tòa Đốc-lý, quan tư Dussault, chánh sở Địa chất Đông-pháp sẽ diễn thuyết và chiếu ảnh về cái Hỏa-diệm sơn mới tìm thấy tại miền bể nước ta.

Quan nguyên Chánh đốc-học Péralle tạ thế. — Bản-quán được tin buồn rằng cụ Péralle chánh đốc-học Bắc-kỳ hưu-trí, tạ-thế hồi 1 giờ đêm hôm qua. Năm nay cụ hưởng thọ 58 tuổi.

Trước khi đến Bắc kỳ ngài có tòng-sự lâu năm tại Nam-kỳ. Quan Péralle làm chánh đốc học Sơ-đẳng Bắc-kỳ từ 4 Décembre 1908 và mới về hưu trí được giăm năm nay. Cụ là một nhà giáo-dục rất chăm chỉ, các giáo sư thuộc quyền cụ ai cũng kính phục lắm. Vừa mới hôm chủ-nhật trước cụ đi dự lễ kỷ-niệm bác-sĩ Pasteur tại nhà hát Tây, coi bộ còn mạnh mẽ, mà nay được tin cụ tạ-thế thì ai cũng phải lấy làm ngạc nhiên và thương tiếc cụ lắm. Đến chiều mai hồi 4 giờ thì cất đám.

Bản-quán xin có lời trân-trọng kính viếng cụ và chia buồn với qui-quyến.

Cuộc làm trò giúp các phòng thí-nghiệm. — Cuộc làm trò lấy tiền giúp các phòng thí-nghiệm tối thứ năm vừa rồi không thành là tại cô-động mây quá mà ban ngày thì trời mưa mãi cho nên nhiều người ngần ngại không dám đi. Vậy giáo-sư qui-thuật Errich định hoãn đến tối thứ hai này. Mong rằng công-chúng sẽ đến xem đông, vì tiền mua vé là để quyên vào các phòng thí-nghiệm cả

Phòng khám bệnh

của quan Thầy Thuốc tây

Phố hàng Điếu nhà hỏa (Rue des Pipes) số nhà 9, ở Hanoi.

Ngày nào cũng khám bệnh từ 10 giờ sáng đến 12 giờ trưa, trừ chủ nhật và ngày lễ.

Phòng nuôi người bệnh, rất sạch sẽ. Chữa các bệnh người lớn và trẻ con.

6 c. 3583

Khám các hiệu thuốc Nam thuốc Bắc. — Ngày hôm qua, quan Tư Bào-chế Bloch chánh Phòng thí-nghiệm vệ sinh cùng với một viên cảnh-sát có đi khám xét mấy hiệu ta và hiệu Khách bán thuốc ở trong thành phố. Ngài có tịch ký của hai hiệu mấy thứ thuốc ngoại-quốc có lệ cấm bán tại Đông-pháp và một lọ thuốc ki-nin (quinine) đóng bánh để đem về hóa-phân.

Thuốc *quinine* này thật hay giả Phòng thí nghiệm vệ-sinh sau này đem hóa phân sẽ biết. Lâu nay có mấy hiệu thường bán *quinine* giả, nghe đâu là của người Nhật đem vào và Annam cũng có mấy nhà làm khéo lắm. Việc ấy trong một số báo ngày năm ngoái bản quán đã có đăng rồi.

Việc chục lấy trộm đầu bài thi.

Việc chục lấy trộm đầu bài thi tại nha Học chính Đông-pháp mà bản-báo đăng hôm nọ thì nay tòa Dự-thẩm đã xét xong rồi. Người bị ngờ lấy trộm đầu bài đó, khi hỏi xong đã được tha về ngay vì nghe đâu xét ra chỉ có vết cạy tủ mà chưa cạy được, các bài thi vẫn còn nguyên. Như vậy thì có lẽ cũng không phải ra đến tòa án Trừng-trị.

Đông-pháp (Direction de l'Instruction Publique) ở đường Rollandes, người can việc ấy là M. Trần-v-Bích, chứ không phải ở nha Học-chính Sơ-đẳng (Direction de l'Enseignement primaire) như lời mấy người đã đồn sai.

Xe hỏa đi đêm. — Tối hôm qua, công-ti sở Hỏa-xa Vân-nam đã cho chạy chuyến xe đêm đi Lao-kay là lần thứ nhất. Như lời công-ti đã bá cáo trước, chuyến xe chạy đêm chỉ có ba hạng là nhất, nhì, ba mà thôi.

Trời mưa mãi. — Đương lúc nhà nông ta mong mưa mãi, đảo vũ mãi thì chẳng thấy mưa cho, mà bây giờ đương lúc gặt vụ chiêm thì trời cứ mưa mãi luôn mấy ngày hôm nay chẳng ngớt hột. Độc-địa chi thế hỡi hóa-công !

Đại-pháp sử-lược

Bán tại phố hàng Gai,
số nhà 99 Hanoi
Giá mỗi quyển 0 $ 45

3597

Cuộc đua xe đạp phải hoãn lần này là ba. — Suốt ngày đêm hôm qua và cả ngày hôm nay trời mưa rất lắm, như vậy cuộc đua xe đạp đêm hôm nay khó lòng mà thành được. Vì tối buổi tối có tạnh ráo nữa thì những đường chạy trên vòng cũng còn ướt, không chạy được. Như vậy thì cuộc đua tối hôm nay lại phải hoãn là lần thứ ba.

Rước Sáng-ti. — Ở giữa hàng Trống và ở phố Nhà-thờ chỗ rẽ sang ngõ nhà in bản-quán đã thấy dựng hai cái trạm để rước lễ Sáng-ti ngày mai. Nhưng nếu ngày mai mà còn mưa như hôm nay thì cuộc rước lại không thành.

Cải chính. — Về mục « Việc khám tàu chở thợ đi Tân-thế-giới » đăng trong số báo hôm qua, thợ xếp chữ xếp lẫn để dòng dưới lên dòng trên thành ra sai nghĩa, vậy nay cải chính lại cho đúng là :

Hội-đồng ấy có :

Quan Đốc-lý Haiphong hoặc quan Đại-biểu ngài làm chánh hội-đồng ; quan thầy thuốc thượng-hạng sở Y-chính .....

BA GIÁ THỰC CAO

Quốc-trái bất cứ năm nào, hạng nào, mà mang đến bán cho bản-hiệu, sẽ tính một giá rất cao.

HOANG-XUÂN-LAN
Chủ hiệu Fonderie Tonkinoise
39, Phố hàng Quạt, Hanoi

Ngạch quan lại. — M. Ngô ngọc-Liên tri-phủ hiện đương nghỉ dưỡng bệnh nay được phép nghỉ thêm 50 ngày không lương, kể từ ngày 13 Mai 1923.

M. Ng-duy-Hiển hậu-tuyển tri-huyện tại Bắc giang được phép nghỉ 25 ngày

M. Ng-hữu-Lợi, tri châu hạng ba hết hạng ngạch nay đổi về tòa nhì phủ Thống-sứ.

Ng.-ái-Liên, hậu bổ Lai-châu nay đổi về tòa nhì phủ Thống-sứ.

chức có tên sau này cử làm hội-viên hội-đồng các tỉnh trông nom về việc con nuôi của nước.

Bắc giang. — MM. Fringant buôn bán, Hoàng-v-Cảnh, tổng-đốc hàm, Phạm ngọc Ái, nghị-viên.

Bắc-kạn. — Quan Giám-binh Bắc-kạn quan An-nam đầu tỉnh, quan châu Bạch-thông.

Bắc ninh. — MM. Rousselet buôn bán ở Đáp cầu, quan An-nam đầu tỉnh, Nguyễn-thế Đồng. Trần-văn-Quang nghị-viên,

Hà-đông. — MM. Duron quản-lý công-ty xe điện, Hoàng-trọng-Phu tổng-đốc Hà-đông, Nguyễn hữu-Đắc tổng-đốc hàm, Hoàng-văn-Chấn tham-tá tòa Sứ

Hải dương. — MM. Deville buôn bán Tô-Đạm tổng đốc, Nguyễn-huy-Trường án-sát.

Hà-nam. — Cố Sauvignet, MM. Colonna Giám binh, Bùi-mạnh-Hợp Hoàng đình-Ý nghị-viên.

Hưng-yên. — Quan Giám-binh, quan An-nam đầu tỉnh, M. Hoàng-văn-Tuấn nghị-viên.

Kiến-an. — Quan Giám-binh, MM. Largeat chủ rượu, quan An-nam đầu tỉnh.

Lạng-sơn. — Quan Giám-binh, MM. De Fontenoy buôn bán, Lương-văn-Phúc Tuần-phủ.

Lao-kay. — MM. Morellon buôn-bán, Hoàng-đình-Ninh thân-hào, Mme Vũ-thị-Bảo.

Nam-định. — MM. Delos, quản-lý nhà máy sợi, quan Annam đầu tỉnh, Trần-thiện-Kế, án-sát hưu-trí.

Ninh-bình. — MM. Lê-văn-Thức, tuần-phủ, Ng-quang-Riệu, tri-huyện Gia-viễn, Dương-duy-Thiệu, lý-trưởng Phúc-am, hội-viên.

Phú-thọ. — MM. Verdier chủ đồn điền, quan giám-binh, Đỗ-văn-Điền, Đào ngọc-Thạch thân-hào

Phúc-yên. — Quan tuần-phủ, MM. Nguyễn-thế-Chuyên, chánh-tổng, Lê-khắc-Huân

Quảng-yên. — MM. Colonna d'Istria buôn bán, quan giám-binh, quan Annam đầu tỉnh.

Sơn la. — Quan phó sứ, quan châu Mai-sơn, quan châu Sơn-la.

Sơn-tây. — MM. Clément Lantard chủ đồn điền, quan Annam đầu tỉnh, Đỗ-lệnh-Huy, nghị-viên, Phạm-khê-Tiên thân-hào.

Thái-bình. — Quan giám-binh, M. Trần-văn-Hiến, Mmes Trần đình-Lượng, Nguyễn-thị-Phú.

Thái-nguyên. — Quan kho bạc, Jules Gauthier, chủ đồn điền, Nguyễn-nghị-Trí tri phủ hưu-trí.

Tuyên-quang. — MM. Đỗ-dương-Thanh, quan án, quan giám binh, Mme Texier đốc-học.

Vĩnh-yên. — Quan giám binh, MM. Ng-hữu-Cự, Ng-hữu-Tiệp nghị-viên.

Yên bái. — Cố D'Alenzeon, MM. Ng văn-Xuân, Đặng-ngọc-Vĩ, Lê-văn-Thiều thân hào

Moncay. — MM. Ng-v Thúc, quản đạo Trần-văn-Thịnh, tri phủ hàm, Mme Đặng thị-Kiều tóc thông Quỳnh.

Cao bằng. — MM. Delmas, quản thương-chính, Vi-v-Định, quan tuần, Đinh-v Tấn, thư ký tòa Sứ.

Hà-giang. — MM. Gardies, chủ đồn điền, Pinot, buôn bán, Trần-v-

Trinh, quản đạo, Đỗ-văn-Cảnh, tri châu.

Hanoi. — MM. Tissot quan Thống-sứ hưu trí, Grenès, quan tư hưu trí, Đào-văn-Sử, Mme Nguyễn Liên.

Haiphong. — MM. Girodelle, hội-viên thành phố, Delorme, buôn bán, Saint-Hillier, chủ sự tòa Đốc-lý, Ng-hữu-Thu tức Sen, hội-viên thành phố

Chức vụ của các viên chức trên ấy đến ngày 16 Novembre 1924 thì hết.

Y-khoa bác-sĩ Sarrailhé

5, Phố Thợ-nhuộm. — Giây nói số 395

Xét nghiệm máu mủ, đờm rãi, phân, nước tiểu, bằng kính hiển-vi.
Chữa bệnh ho lao, bệnh giang-mai, bệnh tiền.
Bệnh đau dạ dày, đau ruột.
Bệnh đàn bà
Nói được tiếng An-nam, không phải dùng thông-ngôn. Thứ ba, thứ năm, thứ bảy khám bệnh từ 4 giờ đến 6 giờ chiều.
Trừ ngày chủ nhật, còn ngày nào cũng từ 9 giờ 30 sáng đến 12 giờ trưa, có hẹn ngày giờ cho bệnh nhân đến chữa.

2080

Tòa án Đại-bình. — Vụ án Đại-bình trong tháng này xem chừng cũng ngắn, là không có mấy việc, chỉ có vài việc ăn cướp, việc đánh nhau với lính Thương-chính, việc ăn cắp tiền bỏ trong thư gửi nhà Điện-báo, việc người làm sở Điện-báo Cao-bằng là Ng-v-Ngọc hủy công-văn của sở ấy.

Lương tướng hoán cải. — MM. Vũ-thiện-Thuật tri-huyện hạng nhì tại huyện Tiền-hải (Thái-bình), Vũ-hội-Hoàng tri-huyện hạng ba tại Vũ-tiên nay đổi lẫn cho nhau.

Ngạch Bào-chế. — M. Ng-v-Lộc bào chế tập-sự tại Cao-mên nay đổi về Bắc-kỳ thuộc quyền quan Thống-sứ bổ dụng.

Vì đi xa mà bán

Một cái xe xong mã, bánh cao-su, có đóng sẵn 2 ngựa mới sáu tuổi.

Hỏi tại trường : Lycée des garçons.

3599

BÁN ĐẤT

Một khu đất thực đẹp ở gần lò rượu bia ô-mên (Hommel), rộng 1630 vuông.

Ai muốn mua thì hỏi tại : M. Speck (Dépôt Gare) ngay nghĩa-địa nhà đạo trông sang.

3593

Lớp dạy thể-thao ở các tỉnh. — Các hàng cai và lính khố xanh ở các tỉnh có tên sau này, kiêm việc dạy thể-thao cho học-trò các trường Pháp-Việt thì mỗi tháng được tiền phụ cấp là 1 p 50

Hà đông : Dương-v-Toản, Trần-v-Đình, Ng-v-Sâu, Ng-v-Chung.

Hưng-yên : Bùi-Phan, Lưu-v-Cơ, cai khố xanh hạng nhì, Phạm v-Hợi, Ng-cao-Bôi lính khố xanh.

Thái bình : Phạm-đức-Khải cai khố xanh.

Lái lợn bị mất cắp. — Một người lái lợn ở Nam-định tên tên là Vũ-v-Tho quán làng Thanh-cầu, huyện Nam-trực trình sở Cẩm rằng bị kẻ trộm lấy mất 60 đồng bạc.

(Xem trang thứ ba, cột thứ nhất)

Số 4

NỮ-HẢI-TẶC

(Trinh-thám tiểu-thuyết)

PHẠM-SÒI-CẦM dịch thuật

Nay thiếp xin thưa chuyện, những người được hưởng gia-đình hạnh phúc hồ dễ đã mấy ai được như phu-nhân ; gia thế phu-nhân, thiếp cũng có biết một vài, tôn nghiêm là một nhà cự thương có tiếng, phương danh là Đại-liêm Bát-nghĩa-Lang, hồ-hải kinh doanh, ai là chẳng biết, nào hội ngân hàng, nào hãng tàu biển, một tay thao túng : thanh danh lừng lẫy đầy nơi, ai là không tấm tắc khen thầm, đem lòng hâm mộ. Qui-lang-quân lĩnh chức Hải-quân trung-tá, là một nhà nhanh tay tinh mắt trong đám quần-thoa, giao thiệp rộng, danh dự cao, cái tiếng kỳ nam-tử hảo nam-nhi đã lừng lẫy cả bên Anh-quốc ! Nói vừa đến đấy, hơi ngừng lại, đưa cặp mắt lạnh-lùng tinh quái, sẽ liếc phu-nhân.

Rồi lại nói tiếp rằng :

Thiếp đã từng vượt bể sang Anh, thuê nhà ở trên phố Luân-đôn, cùng lang-quân mới gặp một lần, mà trăm mối tơ tình, bỗng vì dăn văn vít, tấc lòng riêng thẹn, trăm năm biết có duyên gì. Huống chi một thân lưu lạc giang hồ, chưa có dịp nào được hầu hạ lang-quân, cùng nhau tình tự. Khi lang-quân về Nhật-bản, cùng đi hãng tàu của Nhật-bản Luân-thuyền hội-xã, tên gọi « Xuất-vân, » cùng nhau đôi mặt một lời, những chắc rằng ba sinh âu hẳn duyên giời chi không, nhưng trách lòng hờ hững với lòng, lửa hương nỡ để lạnh lùng bấy nay ! Thiếp tuy tình-ý ân cần, mà lang-quân vẫn ra chiều lạnh nhạt. Đầu mày cuối mắt, chưa từng đoái thương đến thân phận liễu bồ. Ngày nay thiếp mới nghĩ ra, thì cũng chẳng có chi là lạ. Lang quân đã có phu-nhân như thế, tự ưng phải nhà vàng xuân khóa, người ngọc duyên lành, tuy có chàng khuynh quốc khuynh thành, cũng khôn nổi vàng thau ăn đứt ! Tuy vậy, nhưng một tấm u-tình của thiếp, dễ ai dứt mối tơ mành. Những tê-mê ngây dại vì tình, nhân duyên ấy sao đành tấc dạ, thân phận thiếp tuy là tướng giặc, song thế gian này ai kẻ không chồng, nghĩ sao cho muôn sự vừa lòng, chi quản đến một thân lận đận, cho dẫu mòn chân khắp đất, vượt bể trèo non, thế nào cũng tìm cho thấy một tình-quân, chung hưởng cuộc trăm năm đầy đủ, sống ở cùng màn, chết chôn cùng lỗ, ước mong sao nguyện được như nguyền ! Vậy đến đây tỏ nỗi hàn-huyên, xin nói trước để phu-nhân biết !

Thẩm-tuyết-tử nghe đến đấy, cũng không thấy gì là mười phần sợ hãi, thần sắc cũng đã bởi thư thư, liền quát lên mà mắng rằng :

Con ác-nô kia ! mày mở mồm mà không biết thẹn ! mày là một con tướng giặc bể, mà lang quân là trung-tá trong đội hải-quân . . . nói chưa dứt lời. Thiên-lăng cả cười mà rằng : Con tướng giặc bể ! con nữ-hải-tặc ! nói sao mà dễ thế ! từ các bộ Nam dương quần đảo cho đến khắp vùng Chi-na hải, trên mặt Thái-bình-dương thực đáng là một bực nữ-hào kiệt, nữ anh-hùng, một tay thiếp chỉ huy lúc nào, thì tàu thuyền trên mặt biển, xúm xít họp lại như đàn ong, bảo làm sao phải nghe làm vậy ! một người con gái có thế lực to như thế, đối với một người con trai như lang-quân thì tùy lòng bảo sống phải sống bảo chết phải chết, mới rồi bắt nữ-công-tử nhà Hoa-thôn bá-tước, cái thủ đoạn linh-mẫn, đăng vào báo-chương. Phu-nhân nếu chẳng tin lời ; thời thiếp chỉ sai bảo qua loa, cũng đã bắt ngay được một viên trung-tá hải quân quì ở dưới chân, như đỡ bàn tay vậy ! Xin phu nhân bây định thần mà quan sát, giờ thiếp hãy đem người lão-bộc mặt báo cảnh sát ra hành tội, để trình trò cho phu-nhân xem.

CHƯƠNG THỨ VII

Quái lạ thay cho việc nữ-hải-tặc, thật là một tấn kỳ kịch đáng kinh đáng sợ ở thế-giới này. Đem cái công dụng của các thần kinh, mà suy diễn vào trong tư tưởng giới, khiến cho điểm chất muôn loài, đều đặt cả vào trong chỗ hư vô khoáng tịch, cứ theo trí nghĩ mà có, lại theo trí nghĩ mà không ! Duy cái chí khí cao thượng, cái tinh thần trong sạch, mới được có cái hiện tượng sinh-động hoạt-bát như kia. Ai ngờ một nơi hẹp hòi bé nhỏ như nước Nhật-bản kia, lại xuất hiện ra một cái quái vật lạ đời ! Người hay là vật ! Vật hay là người, xin đem ra để thế giới phẩm bình, chắc có lẽ là một việc li-kỳ bậc nhất.

Thẩm-tuyết-tử phu-nhân thấy nói, đưm người Lão-bộc ra hành tội, lại càng kinh sợ bội phần. Thiên-lăng thong dong mở cửa đi ra, cao bảo phu-nhân rằng :

Phu-nhân coi đó mà xem, qui bộc là Thiết-tàng đã trói lại kia rồi vậy, nhân vì Qui-bộc muốn đi tìm cảnh-sát, vậy nên tôi trói tạm lại chơi ! Phu-nhân nghe nói, thử liếc mắt nhìn xem, bỗng thấy rợn tóc rùng mình, run sợ lên như người sốt rét ; đáng giận nhất là Thiết-tàng duy có một tay, thì bị trói thật rất đau, không cựa mình được.

Thiết tàng cũng nghiến răng mà quát lên rằng :

Ta lúc tuổi trẻ, cũng chừa vào ngạch Hải-quân, cũng là đường đường một kẻ trượng-phu, sức địch nổi mười người, đánh kể dư trăm trận, chẳng may cánh tay phải bị giao long cắn đứt, bèn mang tàn tật một đời, ngày nay bị trói thế này, khổ nhục còn gì hơn nữa ! không biết cái ma cái quái gì đến đây trói ta lại ! Tưởng giống đó không phải sinh-vật ở thế gian này ! phu-nhân ơi ! xin phu-nhân chớ có khinh thường, mà mắc phải gian-mưu con ác phụ đó !

CHƯƠNG THỨ VIII

Thiên-lăng cười mát mà rằng :

Ừ ừ ! nhà ngươi gọi là cái ma cái quái cũng phải, duy cái quái-vật đó nó vốn cạnh tranh với tiến hóa ở thế-giới này ! phù chất bậu bạo thế nào, vốn theo ở linh-tính loài người mà phu-diễn ra công dụng ! Nếu thử đem lòng suy nghĩ, thì tự nhiên phải hiểu cùng giời khắp đất, cái gì không phải là quái vật ở thế gian này, trong đất dưới sông, trên rừng ngoài biển, đâu đâu là không tìm thấy, chính ngay như thiếp, cũng là một thứ quái vật đây ! vậy hãy hỏi con vật vừa đến trói nhà ngươi, hình trạng như thế nào, xin lược kể cho phu-nhân rõ !

Người lão-bộc lúc đó hơi thở đã hơi tỉnh liểm, giương mắt nhìn thẳng vào mặt Thiên-lăng mà rằng :

Con quái-vật béo tròn béo trục, mặt choắt lưng gù, râu đâm bà-sòa, hai tay dài đườn !

Thiên-Lăng nói :

Nhà ngươi thực khéo tả hình trạng, song cũng chưa phải đã biết hết đâu !

Thiết-Tàng lại ngắt lời rằng :

Quái nhất là hơi thở phì phò, thở vào mình, thấy buốt tận xương-tủy ! Này, chừng như còn lẫn quất đâu đây !

Thiên-Lăng nói :

Ừ, thế là đúng rồi ! song nhà ngươi có biết nó giống gì đó chăng ? nó là giống cha người mẹ vật đó. Vậy nay hãy đem câu chuyện đó nói rõ cho nghe... ! Thiết-Tàng nghe nói giật mình, Thẩm-Tuyết-tử cũng đờ mắt lè lưỡi, những muốn bịt tai chạy trốn, song người đã rùn ra rồi.

Thiên-Lăng lại nói tiếp rằng :

Giống quái vật ấy, thế gian này có một đôi !

(Còn nữa)

SỐ 10.000 $ 00 VỀ TAY AI ?

VIỆC BẮC-KỲ

HUNG-YÊN

Chiến-sĩ được thưởng công. —

Hiệu Nam-Bảo đổi chủ

TÒA ÁN SƠ-THẨM VINH (ANNAM

SỐ 10.000$00 VỀ TAY AI?

Kỳ rút số vừa rồi tý nữa thì bản hiệu được trúng một số **10.000** *sau xem ra sai mất một chữ số, tiếc quá!*

Về đến nhà hồi tưởng lại có lẽ số mình chưa đến hồi tấy mà cũng có lẽ chỉ tấy về nghề ảnh mà thôi: nên chỉ lại càng cố sức làm cho nghề ảnh thực khéo để khỏi phụ lòng các qui-khách chiếu-cố.

Nay kính

TRẦN-GIA-THỤY

Làm nghề ảnh, 18 Rue de la Citadelle

HANOI 2040

Rượu-bồ-đào:

TONIQUE TONKINOIS

Có tờ chứng-chỉ ban khen của HOÀNG-THƯỢNG

Theo hình tự nhiên in ra đây, chứ chẳng như có mấy thứ thuốc vẽ những hình lạ, làm trò-cười cho trẻ con và người có kiến thức, không ai có thể tin được!



Xin xem-xét và so-sánh cho kỹ kẻo nhầm to!!!

Ngày mồng 7 tháng năm, niên-hiệu Khải-định thứ ba, tòa Nội-các phụng lời châu phê rằng:

Chiếu nay đơi được phụng của MONTÈS cai ông, có chế nên một thứ rượu bổ đã từng ngự dụng qua rất hay, đáng nên gia thưởng, trước lục phê thị gửi cho qui được phụng chỉ-ông để lỏ thanh-giá.

Khâm thử.

啓定三年五月初七日內閣奉 …

Rượu này đã kê-cứu theo thủy-thổ và tính-chất người phương Đông mà chế ra, cho nên người bản-xứ già, trẻ, đều dùng được cả! Xưa nay chưa có ai đã dùng mà chê được! *Giá bán rất rẻ:* ***2$25*** *một chai lớn; từ sáu chai giở lên sẽ trừ hoa-hồng, tùy theo nhiều ít*

Bản-hiệu không cần phải vẽ những hình kì-dị làm lạ mắt thiên-hạ và trò-chơi cho trẻ-con, lại kể những truyện khó tin, người có kiến-thức chẳng ai tin được. Đã vậy, giá bán lại đắt quá, mà vị-tất có được công-hiệu cho tính-chất người bản-xứ.

Bào-chế MONTÈS

54, Phố Tràng-tiền, 54

HANOI

Xin xem tiếp theo ở trang thứ tư tờ báo này.

LỆ ĐỔI CHỖ Ở

Xin các ông mua báo, khi đổi chỗ ở, muốn bản-quán gửi đến chỗ mới, thì gửi cho bản-quán cái giấy quấn báo, chữa lại chỗ mà ghi biện rõ ràng vào đấy, và gửi theo bai hào (0$20) bằng tem cũng được) để chi tiền giấy quấn khác.

Ai không gửi tiền theo thì sẽ đi nguyên như cũ hoặc chậm trễ cũng ...

VIỆC BẮC-KỲ

BẮC-NINH

Ngạch tòa sứ — Những viên chức có tên sau này mới được lĩnh sắc:

MM. Ng-kim-Viết và Phạm-hy-Lượng, Thám-tá, Thị-độc-học sĩ (4-1)

Lê-khắc Ốc, thư-ký thượng hạng Hàn-lâm-thị-độc (5-1)

Kiều-Tường ký-lục Hàn-lâm-thị giảng (5-2)

Ng-v-Chi Tham-tá, Hàn-lâm-kiểm-thảo (7-2)

Ng-tiến Tài thư-ký Hàn-lâm trước-tá (6-1)

PHỦ TỪ-SƠN

Phát phần thưởng — Đến 3 giờ rưỡi chiều hôm 10 Juin tức là ngày 26 tháng tư này, trường Sơ-đẳng tại phủ lỵ Từ-sơn sẽ làm lễ phát phần thưởng cho học trò ngay tại trường học.

Nguyên trường này lập lên kể đã 15 năm nay, năm nào đến kỳ nghỉ hè cũng đem học-trò lên tỉnh lỵ để phát thưởng.

Năm nay, khi nhận được sách của nhà nước gửi về, ông Chưởng-giáo trường ấy có mời quan phủ sở tại đến hôm ấy sang làm tọa chủ lễ phát thưởng. Quan phủ, Quan trợ cũng các nha viên cúng 30 p. vào nhà trường để mua thêm sách thưởng. Quan phủ lại thông sức trong phủ hạt các bậc thân-hào hôm ấy tề tựu dự lễ. Ông giáo lại viết giấy mời cha mẹ học trò để thêm sự khuyến khích. Lại có mời cả cụ đạo coi xứ Cẩm-giàng thuộc hạt ấy. Cụ Đạo có hứa cho phường nhạc xuống giúp việc. Học trò tình nguyện mỗi cậu làm một lá cờ tam tài và một cái đèn xếp để trang sức hôm phát thưởng.

Trường Từ-sơn phát thưởng tại phủ-lỵ lần này là lần đầu, và có quan Phủ làm tọa-chủ, thì chắc được long trọng.

NAM-ĐỊNH

Một cái kết-quả đáng mừng. — Kỳ thi bằng Cao-đẳng tiểu học vừa rồi (Brevet d'enseignement primaire supérieur) lớp Thành-chung Nam-định được ba người trúng-tuyển là những cậu Ngô-trực-Tuân, Nguyễn-hữu-Ninh và Ngô-văn-Tính.

Các cậu mới học đến năm thứ ba mà đã đám đi thi lại được trúng tuyển, thật là một cái kết-quả không ngờ.

Nguyên số học-sinh ứng tuyển tất cả có bảy cậu, thì năm cậu được vào kỳ vấn đáp, và sau kỳ thực-hành thì còn ba cậu trúng cử.

Lớp Thành-chung Nam định sáng lập mới được ba năm mà đã có học-sinh trúng-tuyển kỳ thi Cao-đẳng tiểu học vừa rồi như vậy, thật là một cái kết quả đáng mừng. Vậy có lời mừng các cậu đã đỗ kỳ thi đó và khuyên các cậu khác nên chăm chỉ hơn lên cho khỏi phụ công đèn sách.

X

BẮC-GIANG

Thưởng hàm — *Ngạch tòa-sứ* — M. Phạm-v-Nghĩa thăng hàm Hàn lâm-viện-thị-độc;

MM. Trần đình-Bốc, Ng-Hữu và Đỗ duy-Phiên, đều thăng Hàn lâm-thị-giảng.

Ngạch tòa Nam-án (Lục-sự) — M. Đỗ-lúc-Hoan được thưởng Hàn-lâm-viện điển bạ.

PHỦ-LÝ

Sòng bạc to. — Tỉnh ta có một nhà kia, quanh năm ngày tháng chỉ chuyên về cái mạt nghệ gá thổ đổ bờ để sinh nhai làm giàu, làm có sinh cơ, lập nghiệp. Các con bạc ở tỉnh nhà đã hầu cạn túi, lắm người bị sa vào cái hang hầm ấy, mà mất cơ mất nghiệp vỡ công vỡ nợ, lưu lạc. Bây giờ họ lại đi các tỉnh để quyến dũ các con bạc về gá, chuyến xe lửa nào ở Nam-định và Hanoi về cũng thấy lổn nhổn những con bạc đã từng nổi tiếng ở Nam-định và Hanoi về.

Vậy ước ao rằng quan trên sẽ lưu tâm đến việc này và ngài sẽ cho ngay mật thám về dò, bắt cho tiệt nọc, và sẽ nghiêm phạt cái quán gá bạc ấy đi cho, thì dân hàng tỉnh được ơn lắm lắm.

Sau nữa e rằng thuế má sắp tới, mà họ cứ gá mãi như thế, vả lại cái nhà này nó chuyên môn về cái nghệ ấy, nên nó khéo nịnh nọt, dỗ dê, e rằng các tay máu mê, nghe bùi tai, đâm đầu vào hang hầm ấy, quá tay, rồi lúc bấy giờ sinh ra nhiều sự ngăn trở về việc thuế má và làm mất sự yên ổn của hàng phố.

Xin quan trên lưu tâm đến cho.

Một người ở phố lại cáo.

HƯNG-YÊN

Chiến-sĩ được thưởng công. — Bản quán tiếp được bài sau này nhờ đăng báo

Ông Ng-v-Mão, thư ký phủ Thống sứ, quán làng Bình quý, hạt Khoái châu, trước đã được thưởng Annam long bội tinh, phẩm hàm, và mấy thứ huy-chương khác nữa, nay lại mới được thông thưởng hàm cửu phẩm văn giai vì có công tùng chinh bên Pháp về.

Ông là người có đảm lược mà riêng năng, tay tuổi còn thanh niên mà việc quan nhiều bề xuất sắc, nay được thưởng như thế, thật là đích đáng.

VIỆC TRUNG-KỲ

TOURANE

Chuyến xe lửa chạy ban đêm. — Kể từ hôm 15 Juin 1923 này, sẽ có hai chuyến xe lửa chạy ban đêm từ Tourane ra Huế và tự Huế vô Tourane — Chuyến xe ấy đặt ra là cốt để chở thơ từ cho được nhanh chóng, lại có chở cả hành-khách, hành-lý nữa nhưng chỉ nhận toa chở có ba hạng trên là: 1, 2 và 3 mà thôi.

Một chuyến ở Tourane khởi hành 20 giờ 55, ra đến Huế 1 giờ 2 phút.

Một chuyến ở Huế khởi hành ... giờ, vô đến Tourane 1 giờ 11 phút.

Hai chuyến xe ấy có ghé lại những ga sau này: là ga Liên, Liên-chiểu, Lăng cô, Thừa-lưu, Cầu-hai, Nong và Huế.

Có thêm chuyến xe lửa đêm này rồi ra khoảng đường tự Tourane đến Hanoi chỉ đi mất có một ngày và đêm, còn tự Tourane đến Saigon chỉ có hai ngày một đêm tới kém mà thôi, như thế thực rất là tiện lợi vậy.

QUẢNG-BÌNH

Cuộc lễ khánh thành của hội đá bóng mới lập lên. — Hôm 20 tháng 5 tây mới rồi, là ngày lễ Pentecôte, nhân dịp được nghỉ lễ ấy, hội thể dục của các thầy Công-chánh ở tỉnh Quảng-bình, thuộc về xứ Trung-kỳ, mới sáng lập ra được hơn hai tháng nay, có làm lễ khánh thành. Ở ngoài sân bóng ... [illegible] ... rực rỡ. Hồi 5 giờ chiều, thời có cuộc đá bóng đua với một hội của các thầy giáo tỉnh ấy. Hai hội đá rất là hăng hái, đều hết sức ... Song hội thể dục về đằng của các thầy sở Công-chánh có thua 3 vào, vì rằng người giữ gôn ... không chịu bó ... hội ấy mới sáng lập ra mà cũng đã có phần ... [illegible] ... Còn hội của các thầy giáo, ... đã lập ra đã 6 7 năm nay. Lễ khánh thành hội ấy, rất là ... cũng có ... quan ... và Công chánh ... M. Henri-Coa ... và quí ... và quan ... và quí phu-nhân cũng ... Các ngài có ... khen và chúc mừng cho hai hội liên lạc cùng nhau, cho được nên một nền thể-dục ... lâu dài, mãi đến hơn 6 giờ chiều hôm ấy cuộc lễ khánh thành mới xong. Rồi sau hai hội cùng nhau một cuộc rượu tray hoan, rồi mới giải tán.

Vậy xin có lời chúc mừng hai hội được thịnh đạt và tấn bộ vô cùng.

Phụng Tiên lại cáo.

Bán đấu giá

Ngày thứ hai 11 Juin, hồi 9 giờ sáng tại phủ Ninh-giang (tỉnh Hải-dương) sẽ bán đấu giá các vật-liệu ở đường sắt từ Cẩm-giàng đến Phủ-Ninh-Giang, tháo ra, cùng các vật-dụng, như trục xe, banh xe, khung toa hỏa-xa, gỗ đặt ngang đường hỏa xa rộng 0m60, thỏi sắt đặt đường hỏa-xa, toàn là đồ cũ cả, cầu cân (đặt vào đường 0m60), và gỗ lim, sắt cũ (3 tấn), sắt hoặc thép mềm (973 k) thau (291 k), đồng pha (261 k), đồng đỏ (60 k), các khí dụng, bàn ghế và đồ dùng bàn giấy, cân tây, tủ sắt, v.v. Giá tiền ngay, mà phải giá thêm ngoài 5%, nữa.

3600

Hiệu Nam-Bảo đổi chủ

Tôi có lời bá cáo để các qui khách và thân bằng cố hữu biết cho rằng: tôi đã nhượng lại hiệu Nam-Bảo bán đồ vàng bạc ở phố, hàng Đào, số 16, Hanoi, cho bà nhạc tôi tên là Đặng-thị-Trưởng, vì tôi đương tòng sự sở công; cho nên không có phép đứng tên buôn bán nữa.

Các qui-khách có cần dùng hàng hóa gì, xin viết thư hay là thân đến bản-hiệu đã có quản lý nghênh tiếp cũng như tôi. Xin các ngài chiếu-cố cho.

Các thân bằng cố hữu có cần hỏi riêng việc gì với tôi xin viết thơ hay là thân đến chơi với tôi ở tại phố hàng Da, số 40, Hanoi thì lấy làm đa tạ lắm.

Kính cáo

NGUYỄN-HỮU-QUÝ.

40, Rue des Cuirs, 40, Hanoi.

PHONG-TÀI

HIỆU ANNAM ĐÓNG GIẦY

Số 43, phố Xe-điếu (Rue des Pipes), Hanoi.

Được giải thưởng nhất trong kỳ đấu-xảo riêng tại cuộc Hội-chợ Hà-nội 1922.



Có catalogue riêng qui-khách muốn xem xin viết thơ về hỏi, bản-hiệu sẽ gửi biếu.

PHÒNG-THĂM-BỆNH

CỦA QUAN

Y-khoa Bác-sĩ MAURICE LOUBET

Thương thọ đệ ngũ đẳng Bảo-đẩu bội tinh. Nguyên chuyên về ngoại khoa tại bệnh viện Tunis, Fez, Rabat, Casablanca Port-Saïd Ai-cập, Bủh.

Ngoài ... hộ-sinh, chữa mắt và các thứ bệnh lậu, bệnh giang mai

Giờ xem bệnh: Buổi sáng 7 giờ đến 9 giờ — chiều ... — đến ... —

... XIN GIẤY LÀM CHỨNG ... Giá 1$50

Phòng thăm bệnh tại ĐƯỜNG GIA-LONG, 32

Giây nói số 236

3016

Distillerie du Nord

NGUYỄN-VĂN-MÃO & Cie

31, Bd Henri d'Orléans, Hanoi

Mới có một nhà của người Nam-Việt được phép lập lên để chế các thứ rượu mùi, hiệu là ÔNG SAO, so với các thứ rượu đã chế ra bán tại Bắc-kỳ thì khác nhau lắm, xin quý khách nhận rõ hiệu tem gián có ÔNG SAO khỏi nhầm.

Bản-hiệu bán buôn, bán lẻ, giá tính rất rẻ. Xin các quý khách chiếu cố đến cho.

Quý-khách ở xa muốn mua thứ rượu gì hay hỏi han điều gì xin cứ viết thơ cho bản-hiệu thì bản-hiệu xin trả lời ngay.

Ống nói số 367

2073

XIN XEM CHO KỸ

Phần nhiều các qui khách xem báo thấy có quảng cáo-bạch của bản-hiệu, đến khi đi mua lại mua ở hiệu thuốc khác, sau nhỡ ra lầm ra không đổi được, lại viết thư trách bản-hiệu. Vậy, nay có mấy lời kính trình các qui-khách rõ cho, và xin các ngài từ rày đã có lòng chiếu-cố đến bản-hiệu thì xin nhận rõ:

« Nhà Bán-thuốc Ed Montès có đồng-hồ ba chuông mà ở ngay giữa phố Tràng-tiền, số nhà 54, Hanoi. »

Nay kính,

ED. MONTÈS,

54, Rue Paul Bert, Hanoi

TÒA ÁN SƠ-THẨM VINH (ANNAM)

TỰ Ý MUỐN BÁN

Đến hôm chủ-nhật là ngày mồng mười tháng sáu tây năm một nghìn chín trăm hai mươi ba, hồi chín giờ sáng có bán đấu giá tại nhà tầm-tầm cạnh Tòa Án Vinh:

Một cái xe auto, hiệu « Overland » hai mươi mã lực, bốn số dip (4 cylindres), máy tự động (magnéto), thắp đèn (acétylène) tám hay mười chỗ ngồi, máy mở nhanh chậm ba bực (3 vitesses), chạy dật lùi, còn tốt.

Bán tiền ngay và tiền giấy bút là mười đồng một trăm (10%).

Quan Lục-sự tòa đứng bán

3519 *Ký tên:* GUILHOU

興 CHÂN-HƯNG 眞

2966

Hiệu GIU-ÍCH tức là Công-ty CHU-VĂN-MINH ở Haiphong, đường Sadi-Carnot, số 115 có nhà máy nấu dầu và chế các thứ sơn tây đủ các màu đặt dấu CON GÀ VÀNG.

Sơn rất tốt, giá bán phải chăng, xin đồng-bào chiếu cố nội hóa, cứ viết thư cho bản-hiệu lấy mẫu, sẽ xin gửi biếu ngay.

茂 MAO-SENG 盛

57, Rue Jean-Dupuis (Phố Mới), Hanoi

MÁY NÓI SỐ 248

Hiệu tôi mở từ năm 1889, kể được 31 năm chuyên nghề làm các thứ gạch hoa, cống, chấn-song bằng xi-mo. Được nhiều giấy khen của Nhà-nước.

Hàng tốt, giá cũng hạ, vì hiệu tôi muốn mong đông khách.

Có cả gạch xây nhà bán.

Qui-khách có dùng, xin mời chiếu cố.

2045 HẬU-THỊNH kính cáo.

Muốn được

SÁU TRĂM BẠC (600$)

thì hỏi thể lệ CUỘC THI ĐỐ *của*

HIỆU THUỐC LÁ "STIC" *mà thi*

Thường vẫn mua thuốc "STIC" ở hàng nào thì lại hàng ấy mà hỏi

Thuốc lở châu-phách-tán

Thuốc lở châu phách này, rất thơm, sạch mát, mà không nhỏi, hay ... trẻ con người lớn ... phải lở ... sâu quảng, sâu nhựng, sài chốc, cam khoét, thâm lỗm ăn tai, thối tai. Cứ chữa, ... ngoài da, hôi đều khỏi cả, lọ nhớn giá 0$50, lọ nhỡ giá 0$30, lọ nhỏ giá 0$15, mua buôn nhiều có trừ hoa hồng. Thuốc này và thuốc cao răng, thuốc đau bụng kinh niên, thuốc bổ ... hoàn, đều là bản-hiệu mới tinh chế ra cả, mà kỳ Hội chợ Hanoi vừa rồi bán được các thuốc ấy rất nhiều, các hàng tạp-hóa và các hàng bào chế các tỉnh hiện đã nhiều nơi mua buôn để bán lẻ. Các nơi đã ấn-định có bán hộ như sau này: hiệu *Vạn-Minh Tư*, 136, phố hàng Đồng, Sở bán báo lẻ, 63, phố hàng Bông, hiệu *Sinh-Hóa-Đường*, 85, hàng Bông, nhà in *Đông-kinh ấn-quán*, 82, hàng Gai, nhà in *Thực-Nghiệp ấn-quán*, 61, phố Hồ Hoàn-kiếm, hiệu *Đông-Hưng-Viên* bán cao-lâu và hiệu *Vĩnh-Hợp-Thành*, hiệu *Hạnh-Hóa-Đường* bán báo chỗ hàng Buồm, hiệu *Vạn-Xuân* chụp ảnh, 12, hàng Điếu, hiệu *Vạn Xuân-Đường lớn*, 18, hàng Trống, hiệu *Thuận-Lợi*, 11, phố Cửa nhà thờ, hiệu *Gia Long*, 18, phố Tiền-tuân, hiệu *Vĩnh-Lợi-Vĩnh*, 69, hàng Bồ hiệu *Quảng-Lợi* 23 và hiệu *Bảo Hợp*, 27, phố Chợ nhớn cũ, hiệu *Vĩnh-Xương*, 27, Hà-trung, hiệu *Phượng-Đình*, 100 Cầu gỗ, hiệu *Phạm-xuân-Trang*, 62, hàng Bạc, hiệu *Hưng-Long*, 27, hàng Bát đàn, hiệu *Hạnh-Nhân-Đường*, 61, và hiệu *Hưng-Tường*, 52, Phúc-kiến, Hanoi, hiệu *Hợp-Hưng-Long*, 23, phố khách Haiphong, hiệu *Hóa-Sinh-Đường*, 167 phố Khách và hiệu *Quảng-Lợi-Ích* 26, hàng Song Nam-định, hiệu *Vạn An* phố Yên ... tỉnh Yên bay, hiệu *Đức-tường* phố Việt trì tỉnh Việt trì, hiệu *Đức-Phong*, 166, phố Đông-thị Hải-dương, hiệu *Phúc-Hưng* bán tạp hóa Phúc-yên, hiệu *Xuân-...* sở may áo tỉnh Vân-nam, hiệu *Sui-Cheong*, 41 Wing lok, Hong kong. Các nơi kể trên có bán hộ cả thuốc thấp xoa ngoài và các thuốc cần dùng khác nữa, đều công hiệu cả. Xin các quí-khách chiếu cố.

Bản hiệu VẠN-XUÂN-ĐƯỜNG

Số 2/1, phố Tiền an, tỉnh Bắc-ninh (Tonkin)

Cẩn bạch

Một thứ quà mới để biếu các Quý-khách

Mùa nực năm nay bản-hiệu có chế ra nhiều kiểu mũ mới, thật nhẹ, thật đẹp và hợp thời-trang, lợp bằng vải trắng, vải kaki và alpaga; giá hạ hơn mọi nơi; mời các ngài chiếu-cố thì bản-hiệu lại xin tặng thêm một cái quạt rất là có ích trong khi mùa nực.

Nay kính

AU BONHEUR DES TONKINOIS

HẢI-CHINH

76, Rue du Pont en Bois, 76

HANOI

Đồng-hồ đeo tay ba giá

Do Võ Phi Hùng Cung Hồ Petrus Ký (67-74) Lăng Huỳnh Chương Xưa Quán Ven Đường. (Tư microfilms Việt Nam Đường)



Mỗi cái **1$00**

Tưởng các quý khách, những đồng hồ đeo tay của bản-hiệu vì giá bạc cao 8 quan nếu chúng tôi xin hỏi giá mỗi cái 1$00 nếu chiếu giá không bớt thời xin biểu đất kính giọng vàng cả hộp xin xem như sau này :

Đồng hồ đeo tay chôn tôi thấy giờ		giá trước	5 $ 40	nay 4 $ 40
—	id	cô kim ly	6 00	5 00
—	id	kim thép và kim vàng	4 80	3 80
—	id	vuông thực xinh	5 30	4 30

Bổ các quý-khách chiếu cố cho ít cũ mà không bớt giá, (chiếu giá trước) thời xin kính tặng 1 cái kính gọng vàng đôi mồi và 1 cái hộp kính aluminium và cả tiền cước nữa. Xin chiếu cố cho.

TONG-YUNE-TAI

49, Phố hàng Ngang, HANOI

2049



NHỮNG ĐỒ TƠ LỤA

HIỆU

C. J. BONNET

LÀ TỐT HƠN CẢ

PACHOD Frères & Cie LYON

2050

MUỐN TRỪ CÁC BỆNH SỐT RÉT RUNG CÁCH NHẬT, BỆNH SỐT RÉT RUNG NÊN DÙNG THUỐC

QUINOFORME

hộp ống, hoặc viên

Tại tất cả các thuốc địa Pháp toàn dùng một thứ thuốc này.

Gửi bán tại tất cả các vùng xa chỉ

Nhà chế thuốc LACROIX (20-3) Rue Philippe de Lyonne (14e)

Đã có bán thuốc hoàn toàn tinh sạch của giáo-sư Hoàng-tích-Trí chế ra, nghiệm thấy công hiệu như thần. Người nào bị thổ lâu hay mới, nên dùng thứ thuốc của hiệu TIN-NGOC-LIÊN, số nhà 46, phố Paul-Bert ở Đáp-cầu, vì thuốc của bản hiệu bán khắp các nơi đều biết tiếng, đã mau khỏi bệnh lại chắng tốn tiền và không hại sinh dục.

Giá mỗi lọ độ hơn một đồng cả cước.

2082

NAM-HƯNG-THÀNH

18, Rue des Cuisses, 18

(Phố Hàng-Hom)

HANOI

Kính trình các quý-khách biết cho rằng : Bản-hiệu xưa nay vẫn chuyên nghề làm sơn vẽ theo lối Nhật-bản, và lối Annam như là các thứ khay, hộp, trạp, quả, vân vân. Các thứ đồ nết như hoành-phi, câu đối, cuốn thư cùng các thứ tranh cảnh bằng sơn vẽ vào kính hay là vào vải và các thứ ghế bành uốn bằng song làm dùng kiểu chắc chắn, cẩn thận sơn bền mau trông rất nhã.



Bản-hiệu bán buôn và bán lẻ ; Lại có bán đủ các thứ hàng Saigon hàng tốt, hạ giá hơn các nơi.

Các quý-khách ở xa muốn mua, gửi giấy về bản-hiệu xin tính giá phải chăng và gửi hàng theo cách lĩnh hóa giao ngân. (Contre remboursement).

Xin các quý-khách chiếu cố.

2057

NGỦ ĐƯỢC,
BỆNH ĐAU GẦN,
BỆNH BUỒN BỰC

Khi nào người ta đau nằm, đau gần, thì thấy không ngủ được, đau gần, đau cốt, nghĩ không ra việc, làm không được, người ngồi thì chắp chèm, thấy trong mình khó ở mà hình như điều dại, công việc không muốn làm, nên không chịu chữa ngay thì chết cũng nên.



Trong những xứ nóng, mà muốn cho ngủ ngon giấc, khi thức dậy không thấy nặng đầu, thì chỉ nên dùng thuốc *Neurinese*. Thuốc này ai dùng cũng được, đủ trẻ con, ông già, con gái, đàn bà đến tuổi hay sinh bệnh và các thứ bệnh thương gân.

Ở các hàng bào chế to đều có bán cả.

2086

Dùng thuốc phải cẩn-thận mới được!

Rượu bổ-đào : TONIQUE TONKINOIS

Đã mười mấy năm nay Bản-hiệu giao-thiệp với người bản-xứ đã nhiều lắm, và đã được lòng quí-khách tin-cẩn là bởi sự thực-thà ngay-thẳng. Tưởng nay cũng nên nhắc lại để các ngài so-sánh và xuy-xét thì sẽ biết rõ hơn sự thực-thà của Bản-hiệu. Thứ rượu bổ-đào của Bản-hiệu, người bản-xứ đều biết tiếng là một vị thuốc **rất rẻ tiền** và rất qui để trị các chứng bệnh như : **kém ăn-ngủ, mỏi-mệt, cơm-yếu, hay** chóng mặt nhức đầu, đau xương đau mình, lại rất là bổ sức cho đàn-bà đẻ, người ốm mới khỏe, người già-yếu sức lực kém có thể khỏe lại như khi trẻ, con mới từ 10 tuổi sẽ được mau lớn ! Vì thế thứ rượu này đã được vô-số tờ chứng-chỉ là công-hiệu.

Giá bán **2$25** một chai lớn, từ sáu chai trở lên sẽ trừ hoa-hồng.

Hiệu Bào-chế MONTÊS, 54, phố Tràng-tiền, Hanoi.

HIỆU BÁN ĐỒ VÀNG BẠC

泰 LỢI-THÁI 利

120, Rue des Changeurs, 110

HANOI

Kính trình quí khách các tỉnh được biết rằng : Bởi giá vàng cao ba thất thường, vậy khi các ngài tới gia mà bản-hiệu đã trả lời, thì nên giữ ngay 1 mandat giấy-thép về đặt trước độ lư... mà nó hàng gửi đến mới các ngài cũng nên lĩnh cho sớm sớm, được thì thì chúng tôi mới đỡ thiệt, mà giữ được giá bán phải chăng.

2058

Hỏi bạn hút thuốc lá

Bất cứ người bản-quốc hay là người Trung-hoa

Nên hút thuốc lá hiệu **CORONA** của Công-ty thuốc lá Đông-pháp làm ra chỉ để riêng cho hiệu **GUIONEAUD Frères** bán.

Thuốc lá ấy cuốn tinh bằng thuốc bên nước Algerie đem sang, giọng ngon mà lại thơm. Hút thuốc ấy không hại phổi.

Hút thuốc lá cuốn rồi và thuốc lá đời hiệu **CORONA** không bo bao giờ.

Không cứ người khỏe, cả người yếu một hút thuốc lá hiệu **CORONA** cũng không thấy khó chịu trong ti-vị.

Các bạn hút thuốc lá nên có ý nhận ra rằng thuốc ấy cuốn vừa to mà giá lại rẻ.

BÁN TẠI :

GUIONEAUD Frères

HANOI — HAIPHONG

2053

Nhà Bán-đồ « TÂM-TÂM » Hà-nội, ở phố hàng Trống. **Chủ-nhật, thứ năm nào cũng có bán từ tám giờ sáng.**

HOTEL LÊ-VIÊN

(HÀNG CƠM TÂY)

58, Amiral Courbet (phố Lạ-côm)

Ngang nhà Máy-nước, gần nhà Hát-tây. — **HAIPHONG**

Có các thức bánh ngọt, lúc nào cũng có các món ăn nóng và nguội. Có các thức rượu mùi và rượu uống trước khi ăn cơm, có rượu vang thung trắng và đỏ thật tốt, giá tính phải chăng.

Có phòng ăn riêng lịch-sự để tiếp qui-khách Annam và Trung-hoa.

GIÁ NHẤT ĐỊNH :

Một bữa ăn không rượu	1$90
Ăn cả tháng	30.00
Ăn nửa tháng	15.00

Bản-hiệu có nhận tiệc từ một trăm người ăn tại hiệu, hoặc đem đến nhà hay đem đi các tỉnh lân-cận. Các bữa ăn hàng ngày qui-khách muốn ăn tại nhà, bản-hiệu cũng xin đem lại, cũng tính một giá.

● **Có buồng cho thuê** ngày và tháng, giường Hongkong, đèn điện, quạt-máy đủ cả, thật là vệ-sinh.

2054 **P. DIÊM, Chủ-nhân**

Đó rầy lại sắp đến mùa bức nóng, và lại sắp sinh ra những bệnh ngoài da như ghẻ lở, bệnh lở vân vân... cũng là bệnh đau xương và bệnh đau mạch máu.

THUỐC DÉPURATIF SENSAL

là một thứ thuốc chế riêng để dùng cho người xứ này ngày nay thực là một thứ thuốc độc nhất vô song, để trị các bệnh ấy.

Cũng lại một thứ thuốc thần hiệu để trị bệnh giang mai kinh niên hoặc mới mắc.

Hiệu Bào-chế E. CHASSAGNE

59, phố Paul-Bert, trước cửa hiệm Gò-đa trông sang, Hanoi

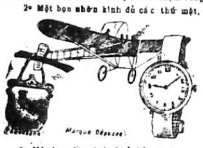
華 PAO-VA 寶

28, Phố Hàng Bồ, Hanoi

號八十牌門街業行內河京寶

Chúng tôi kính trình các quý khách biết rằng nay chúng tôi mới có sang : 1° Một hộp đồ mạ rất tốt như là quả cầu chạm rồng, vòng, điếu hốt thuốc lá, đèn, vân vân.

2° Một hộp nhơn kính đủ các thứ một, mặt đen mặt trắng, mạt vàng, mạt mồi lá cây, vân vân. Lại có cả nhơn kính gọng bằng vàng tây, gọng học vàng, gọng đồi mồi, vân vân ; quả nhơn đâu lọ mà đeo những nhơn kính này thì hợp phổi, vệ sinh lắm lắm.



3° Một hộp đồng-hồ quả quít đeo tay, đồng-hồ tọa chung, đồng-hồ báo thức, đồng-hồ chăm-chỉ, vân vân.

4° Một hộp nhẫn sử đồi mồi, lọ sứ, bát sứ, bể sứ để thủy-tiên nay là kiểu cảnh cũng được và tử bình vân vân.

5° Một hộp đồ mỹ thuật ở Bắc-kinh sang.

Các khứ hồng mới sang kể ra sơ sơ trên này chẳng tôi xin bán hạ giá, mong cậy các quý khách chiếu cố cho thì chúng tôi lấy làm cảm ơn lắm lắm.

Còn các đồ nữ trang, châu bẩu, ngọc ngà, vàng thì không kể, chắc các qui-khách cũng đã tường cả rồi.

Cẩn-cáo

HIỆU PAO-VA

Phố Hàng Bồ, số nhà 28, Hanoi.

2032

168

TỤC TÁI-SINH-DUYÊN

(Bộ này cũng lấy theo sự-tích Mạnh-lệ-quân, của Hương-diệp phu-nhân là một nhà nữ-sĩ thuở xưa soạn ra. Soạn theo lối đàn-từ, nay xin dịch thành văn xuôi để hiến các độc-giả.)

● NGUYỄN-BỈNH-MỤC dịch thuật

Hàng-vương gật đầu khen phải, rồi ngảnh lại nói với *Vệ-đăng-nga* vương-phi rằng :

— Thôi, phu-nhân cũng chớ nên oán-trách *Vệ-đăng-bưu* nữa !

Sáng hôm sau, *Vệ-đăng-nga* vương-phi đem những lời *Hàng khởi-thân* nói thuật hết cho hai con dâu (*Lương-cầm hà* phu-nhân và *Phi-loan* quận chúa) nghe. *Phi-loan* quận-chúa thẹn đỏ bừng mặt lên, *Lương-cầm-hà* phu-nhân thở dài mà rằng :

— Nếu vậy thì *Eã* di-nương thật là một kẻ tàng-tiện lương-tâm, không còn ra giống người ! nỡ nào lại làm hại cho *Tử* di nương phải đâm đầu xuống sông mà chết, tôi chắc mẹ con nó về sau khó lòng được sinh-toán. Nay mai *Vệ-đăng-bưu* đem quân phá võ *Kim-lăng* thì còn tiếc gì một lưỡi gươm mà chẳng chém đôi hai mẹ con nó trước.

Vệ-đăng-nga vương phi cũng thở dài mà rằng :

— Thôi đừng nhắc đến chuyện ấy nữa. Ta chắc *Vệ-đăng-bưu* cũng không còn mặt-mũi nào mà trông thấy ta

Đang nói chuyện thì lại thấy *Phạm* lão-bà bước vào nét mặt tươi cười mà rằng :

— Tôi xin chúc mừng vương gia và vương-phi ! Thái-hậu đã ban chiếu-thư đến. *Mạnh* vương-phi, *Hoàng-phủ* phò-mã và hai quốc-cữu đã đem ngựa xe đến đón, trống rong cờ mở, rất là huyên-náo. Tôi đến chực đây, chỉ cốt xin vương-gia cho đứa con tôi theo vào nơi vương-phủ để sau này được làm một chức quan nho nhỏ vậy

Vệ-đăng-nga vương-phi cầm lấy tay mà bảo rằng :

— *Phạm* lão-bà ơi ! Hai mẹ con mụ ấy-tế với ta bấy lâu, ta rất lấy làm cảm-tạ. Nhưng ta cũng vương-gia ra chuyến này, đã quyết cáo về thì còn làm thế nào mà bỏ quan chức được cho con mụ. Vậy ta sẽ thưởng tiền bạc cho, đã có tiền bạc, sau này muốn có quan chức, cũng chẳng khó gì !

Nói chưa dứt lời thì bỗng thấy của ngoài lũ lượt kéo vào, nào *Mạnh-lệ-quân* vương-phi, nào *Tô-đành-tuyết* phu-nhân và *Lưu-gián-ngọc* phu-nhân.

Vệ-đăng-nga vương-phi không đợi cho vào tới nơi, vội vàng chạy ra, cầm lấy tay *Mạnh-lệ-quân* vương-phi mà bảo rằng :

— *Mạnh* vương-phi ơi ! năm trước tôi oán trách vương-phi ở chốn pháp-trường, thật là tôi kiến thức lẹp hôi quá, ngày nay ngồi lại, mới biết vương-phi trí rộng tài cao ! Vương-phi đã làm ơn cho vợ chồng tôi nhiều lắm : nào giải tỏ tình oan cho vợ chồng tôi, nào chữa khỏi bệnh điên cho con gái tôi. Lệnh lang (tức *Triệu-lân*) thì cứu được hoàng-tử ở trong cung ra lệnh-ái (tức *Phi loan*) thì cam chịu đắng-cay ở nơi ngục-thất. Vương-phi đem cái tài-lược nữ anh-hùng mà phù vua giúp nước, còn hai vợ chồng tôi đền rằng trung-thành, nhưng bẩm tính ngu-ngốc thì bấy lâu giam cầm, thiết tưởng cũng chẳng đáng thương !

Vệ-đăng-Nga vương-phi nói xong, vừa khóc lại vừa sụp lạy. *Mạnh lệ-quân* vương-phi cũng nước mắt chứa chan, liền qui xuống đất mà đáp rằng :

— *Vệ* vương-phi ơi ! Vương-phi dạy quá lời, tôi đây thật là thiếu-thu tội nhân vậy. Trong bấy nhiêu năm nay, tôi nỗng phí bao nhiêu tâm-huyết, trước là vì muốn báo ơn triều-đình, sau là vì muốn trả nghĩa vương phi đây. Ngày nay đại-cục đã gần yên ổn, chỉ có thương-hoàng chưa biết tông tích ở đâu, phu-quân tôi đi tìm thượng-hoàng, cũng chưa thấy về. Bây giờ mới vương-gia và vương-phi ra đàng làm trụ-thạch cho triều-đình, còn tôi và các con tôi sẽ xin cáo quan trở về, rồi chia nhau đi khắp góc bể bốn trời, họa may tìm thấy thượng-hoàng thì cái tội lỗi của *Mạnh-lệ-quân* này mới gọi bớt được đôi chút.

Phi-loan quận-chúa sững khóc mà sụp lạy. *Tô-đành-Tuyết* phu-nhân và *Lưu-gián ngọc* phu-nhân liền cầm lấy tay mà rằng :

— *Phi-loan* con ơi ! Xót thương cho con bấy lâu nay luống cam chịu trăm chiều cực khổ !

Mạnh lệ-quân vương-phi tại đàng đau xót bội phần, ôm lấy *Phi loan* quận chúa mà nức nở khóc. vừa khóc vừa nói :

— *Phi-giao* mày hỡi mày ! ta nghĩ bao nhiêu lại càng cảm tức bấy nhiêu ! Cái tội ác của *Mạnh-lệ-quân* này biết bao giờ mà rửa cho sạch !

Phi-loan quận-chúa khuyên giải mà rằng :

— Thân-mẫu ơi ! Xin thân-mẫu chớ phiền não ! Đó chẳng qua cũng là bởi cái số mạng của con.

Bấy giờ nàng *Hang-ngọc-thanh* 5 tuổi cũng-tử ra chào *Mạnh lệ-quân* vương-phi và hai phu-nhân đều kinh-ngạc mà rằng :

— Ta không ngờ nàng lại là một người nhan sắc xinh đẹp tuyệt-trần như thế !

Nàng *Hang-ngọc thanh* sụp lạy. *Mạnh-lệ-quân* vương-phi nói người đỡ dậy mà bảo rằng :

— Nương-tử ơi ! Nương-tử thật là một bậc kỳ-nữ, thế-gian hiếm có ! Chịu ngậm đắng nuốt cay để giữ cho trọn hai chữ « Tiết-nghĩa », chẳng qua cũng vì vương-gia và vương-phi có lòng trung thành, cho nên trời sai một người kỳ-nữ xuống để sớm khuya hầu-hạ vậy.

Mạnh-lệ-quân vương-phi trông thấy tiểu công-tử mặt mũi khôi-ngô, cũng xúc-động trong lòng, rồi ứa nước mắt khóc mà rằng :

— *Vệ* vương-phi ơi ! Vương-phi đã có cháu lớn, mà các con tôi thì phận nhiều vẫn còn không-phòng, nhất là *Triệu lân* lại càng đáng thương, mới ngẫu ấy tuổi đầu mà trên đầu đã điểm tóc bạc. Rất lại cũng chỉ bởi tội-ác của *Mạnh-lệ quân* này để di-lụy đến con-cái !

Vệ-đăng-nga vương-phi đáp lại rằng :

— Đó chẳng qua cũng bởi số-mệnh. Việc bỏ-già đắn chậm-trễ cũng chẳng hề chi !

Phạm lão-bà pha trà mới mọi người uống. Một ngoài tai lại thấy phò-mã *Triệu-cân* và hai quốc-cữu bước vào. Phò-mã *Triệu-cân* sụp lạy *Hàng-vương* và *Vệ đăng-nga* vương-phi mà thưa rằng :

— Thái-hậu có giáng chỉ triệu cô-phụ và cô-mẫu đến ngày sớm mai vào triều. Hôm nay hãy xin mời ra ở tạm tại phủ phò mã.

Hàng-vương và *Vệ-đăng-nga* vương-phi đứng dậy tạ-ơn các tội-thần trong ngục rồi sửa-soạn ra đi. Các tội-thần khóc mà nói rằng :

— Trong mấy năm nay chúng tôi được đội ơn vương-gia cho cơm cho áo, lại cấm cửa người thế-ngục không được đánh đập, ngày nay vương-gia ra về, chúng tôi còn biết trông cậy vào ai.

Nói xong, lại đều vật mình lăn khóc. Các người thế-ngục cũng đều qui xuống đất để lạy mừng và đi tiễn-tống....

(Còn nữa)

Certifié l'insertion — Imprimerie du Trung Bắc Tân Văn — Le Gérant : NGUYỄN-VĂN-LUẬN

NAM THỨ MƯỜI MỘT. — SỐ THỨ 1860 — GIÁ BÁO : 0$05 — NGÀY THỨ HAI 4 JUIN 1923 — 2

Trung Bắc Tân Văn